

ağın

FİKİR VE SANAT DERGİSİ

Ağın Kültür Derneği Yönetim Kurulu :	Bildiri
Ağın :	Okuyucularımızla
Ağın :	Çıkarken
İsmail BEYDEMİR :	Düğün
N. Yıldırım GENCOSMANOĞLU :	Ağın
Prof. Dr. Rasim ADASAL :	Sevebilmek Kabiliyeti ve Hünéri
Nuri ONAT :	Bir Baraj Gördüm — Atatürk Diyor ki
Mehmet ORHAN :	Dönüşsüz Yol
Osman GÜLER :	Ağın'a Gidiyoruz
Dr. Vakıf ÖZKUL :	Sıla Özlemi
Ülkü SOYLU :	Atalım Ak Örtüleri
B. TOKAT :	Yeni Yıla Girerken
Hayri GENCOSMANOĞLU :	Ben Öldüm

Yıl : 1

Sayı : 1

Ocak — 1967

Fiati : 100 Krş.

Sayın Hemşehrimiz,

Yıllardır kıvanç ve tasalarımızı dile getirecek bir yayın organının özlemini çektik. Bizim olan her iyi şey, bizden habersiz yiterken; kötü yönlerimizi iyiye çevirecek imkândan da yoksunduk.

İşte, yürekte bağlandığımız AGIN'ımızın ve Ağınlıların seslerini duyurmak fırsatını verecek olan (Dergi)'yi, hep birlikte destekleyeceğinden ve besleyeceğinizden şüphemiz yoktur. Yayın hayatına devamında büyük rolü olacak, politik cephesi bulunmayan tüm yazılarınıza derginiz açıktır.

İlginizi bekler, AGIN DERGISİNDE buluşmak umuduyla saygılarımızı sunarız.

YONETİM KURULU

Not: Gönderilen yazılar, yayınlansın veya yayınlanmasın, geri verilmeyeceği gibi telif ücreti de ödenmez.

Adresimiz: İç Cebeci Özsoy Sokak No. 3/4 — ANKARA

OKUYUCULARIMIZLA

Gönderdiğimiz bildiri üzerine gösterilen sıcak ilgi, içtenlikle söylemek gerekirse bize kıvanç ve cesaret verdi. Bu ilginin artarak devam edeceğinden endişemiz yoktur.

Bir hemşehrimiz gönderdiği mektupta diyor ki; «Derginin düzeni nasıl olacak bilmiyorum ama, Ağın için, kendi görüşüme göre, yayın yönünden en geniş kaynak folklorde bulunur. Bu bölüme yer verilmesi hem yiten folklor deyimleri, müziği ve bu gibi değerleri toplamak hem de okuyanı çekiciliği ile satışı etkilemesi bakımından faydalıdır. Gerekirse dergimize Ağın folklorünün notalarını bile basabiliriz. Ayrıca deyimler ve fıkralar bakımından, bizim kuşağın dışında yaşayanlardan faydalanmanın dergimize renk vereceği kanısındayım. Bu güzel yapıta gerekli bütün hizmetten kaçınmayacağımı söyleyebilmem benim için mutluluktur.»

Bir diğer hemşehrimiz; «Dergimizin çıkacağını duyduğum çok sevdim. Şimdilik

uzaktan yapabilecek fazla bir yardımım olmadığı için bir şiirimi gönderiyorum. Üstün başarılar dilerim» diyerek yazısı ve manevi desteği ile bizlere katılıyor.

Derginin çıkışında öğütlerde bulunan bir diğer hemşehrimiz; «Dergide yaşamış ve yaşayan Ağınlılar diye iki sütun açarak, bunlara yetkili kalemlerden yazılar alırsanız iyi bir kadir bilirlir olur. Ayrıca belli bir yerde adresler ile haberleşme sütunu konursa bilinmiyen bir çok adresler elde edilebilir. Bütün zorluk ilk bir kaç sayıyı çıkarmak olacak. Bunu başaracağınıza içten inanım var. Bu başarınızda Ağın için şimdiyedek yapılmış olanların en değerlisi en köklüsü ve en saygı değeri olacak. Ağın için bir tarih tutulacaksa ilk beğenilir kişiler sizler olacaksınız. Bunu bile rek çabanızı acımadan kullanın.» diye devam eden mektubunu şöylece bitiriyor. «İçinizde olmağı, sizlere birazcık o'sun yardım edebilmeyi nasıl istiyorum bilemezsiniz. An-

cak mümkün olabilecek her yönde benim adımın ilk aklınıza gelmesini içten istiyorum.»

Çabalarımıza ışık tutan mektuplardan yararlanarak yaşamış ve yaşayan hemşehrilerimiz hakkında gönderilecek yazılardan, yazı seçim kurulunca seçilen yazıların yayınlanması uygun görülmüştür. Yaşayanlardan daha çok yaşamış olanlara yer verilecektir. Yazılarla ilgili fotoğraf gönderildiği takdirde klişesi alındıktan sonra arzu edilirse geri iade edilir.

Dergiye abone olan okuyucuların gönderecekleri adresler yayımlanacaktır. Ayrıca doğum ve ölüm haberleri bildirilirse bunlar da okuyuculara duyurulacaktır. Sayın okuyucularımızdan gönderdikleri adreste değişiklik olduğu zaman bildirmelerini ve dergiye gönderecekleri yazılarını daktilo ile yazarak göndermelerini dileriz.

AGIN

A Ğ İ N FİKİR ve SANAT DERGİSİ

Ağın Fikir ve Sanat dergisi.

★

Sahibi : Ağın Kültür Derneği
adına Dr. Vâkîf Özkul

★

Bu sayıda yazı işleri müdürü
Nihat İsbir

★

İdare yeri ve haberleşme ad-
resi : İç Cebeci Özsoy sokak
No. : 3/4 — Ankara

★

Gönderilen yazılar «Yazı ku-
rulu» nun incelemesinden ge-
çer.

★

Dergimiz ayda bir çıkar.

★

Dizgi ve Başkı Dilek Matbaası
Ankara

Yıl : 1

Sayı : 1

Ocak : 1967

Yılığ : 12 TL.

ÇIKARKEN

Ağın Kültür Derneği, kuru-
uşundan bu yana b'ir yayın
organına sahip olma işini da-
lma ön plâna alarak çalışma-
larını bu yönden de değer-
lendirmek isteği içinde idi.
Bu istek bugün gerçekleşmiş
bulunuyor. Bundan sonraki
yayınlarımızın ağırlık merke-
zini bu yararlı yapıtı devam
ettirmek teşkil edecektir.

Yurdun çöri bucagında çe-
şitli memleket hizmetlerinde
görev almış bu'unan Ağın'lı-
lar, hale'e-i dîvara Ağın sev-
gisiyle dolu kişilerdir. Elbet-
teki onlar, çeşitli yön'leriyle
Ağın'ı, bütün yurt ölçüsünde
tanıtacak olan böyle çabayı
sonuna kadar desteklemek-
ten bir an bile geri kalmıya-
caklardır. Memleketlerine ol-
duğu kadar, birbirlerine de
kalpten bağlı olan Ağın'lılar,
kalabalık bir ailenin anlaş-
mış, kaynaşmış ve bölünmez
bir bütün teşkil eden fertle-
ridir.

Bütün değerlerin yaratıcı-
sı halktır. Biz bu inançtan
hareket ediyoruz. Yani halkın
yaratıcı, yöneltici gücüne gö-
re davranışımızı düzenlemek
istiyoruz. Bu dergi belki de
ilk defa yönünü, yöntemini
ve tutumunu okuyucusunu
eğilimine, isteklerine ve dün-
ya görüşüne uygun olarak
düzenliyecek ve buna göre
karakter kazanacaktır. Bu

dergi bir haberleşme avacı,
bir fikir meydanı, bir eğlen-
dirme aracı, çevremizin so-
runlarını ya da daha geniş o-
larak ülkemizi sorunu rını
varsıtan bir dergi olabilir.
Ancak yine belirtelim ki der-
giyi çıkaran derneğimiz bu
hususunu peşinen tesbi etmeği
uygun ve yerinde bulmamış-
tır. Derginin belli bir süre
sonra görüş kazanmasını ve
yörüngeye oturmasını okuyu-
cunun ilgilendiği sorunlara,
onun ileride belircek hayat
felsefesine göre ayarlamak
üzere geleceğe bırakmıştır.
Dergimiz bu bakımdan, yani
ona yön verecek okuyucuları
bakımından şanlıdır. Bu o-
kuyucu Türkiye'nin okuyan
yazma oranı en yüksek o'an
ilçesinin halkıdır. Böylece el-
de edeceğimiz sonuç hepimiz-
in ortak ürünü olacaktır.

Şu duruma göre bu düşün-
ce alanı fikir ve sanat baki-
mından olduğu gibi, ilçemi-
zin en küçük görünen soru-
nundan, ülkemizin önemli
sorunlarına kadar bütün ko-
nuları belli bir açıdan işle-
meği ve tartışmaya açıktır.

Yine bu düşünce alanı
yukarıda belirttiğim'iz gibi
okuyucusunun ilgi ve desteği
ile canlılık kazanacaktır.

Sorumluluk hepimizin.

Saygılarımızla.

AĞIN

DÜĞÜN İSMAİL BAYDEMİR

Hoş geldiniz sayın davetlilerimiz, hoş geldiniz, bu düğün her zamanki düğünlerden değil, tüm Ağınlıların düğünü. Dirikko gilin değil, şeker gilin değil, Kadiyoran gilin değil, Sakka gilin değil, Kepekçi gilin değil tüm bu aradaki Ağınlının. Ağın Dergisinin düğünü. Hoş geldiniz hepiniz safalar getirdiniz. Sizi gereğince ağır. a- mak için gücümüz yetmezse bağışlayın.

Bu düğüne Tepte'den Gani, Vahşen'den Cancık, bir de dilo çağırıldı, nerdeyse gelirler. Bak çok bekletmediler, Andiri yolundan önce uzaktan güm gümler, biraz daha sonra kıkırdaklı bir klarnet sesi ile (Sabahın Seher Vaktinde) ezgisini duymaya başladık bile. Çal Gani Dayı çal, vur Cancık dayı vur, Ağın'ın tüm Ağın'ın düğünü bu, şenlikli olsun, şan olsun şu ülkeye, desinler ki «öyle bir düğün oldu ki, öyle bir düğün oldu ki. görmek gerekirdi». Peşinde-deki çocuklarla sokak sokak gez Ağın'ı, çağır ev ev herkesi bu düğüne Gani Dayı. Bir kez daha yorul, yorgun yüzüne bir çizgi daha çizilsin şöyle derince, sevimli.

Bunca ahaliyi Mezatlar temizler, geniş olsun düğün alanı. Sulayın ortayı, ancak mayalar çalmıp dinlenene dek oturacağız, palaz serin yollara. Vahşenli Veysel geldi, çevreye yayılalım. Çalgıcılar ortaya otursun. Bu görünümün estetik güzelliğini verecek bayan misafirlerimiz biraz daha açıkta kümeleşsinler. Papatya tarlası gibi ak ak. gelincik demeti gibi al al, arı barsı gibi öbek öbek kümeleşsinler ki, düğünümüz eksiksiz olsun. Gani Dayı kabadan tut hoyratı, demlensin Veysel Dayı iyice demlensin. «Karşıya kar düştü, gel — Gönülme yar düştü, gel» diye çıktı işte Veysel Dayı. Arkasını Eğin, Hozat'lar getirir. Bir büyü tutar adamı, bir büyü ki boşluklarda gezdirir, anılarda dolaştırır, tüm duygu tüm Ağınlı eder bu havalarda adamı. Bir yokluk duyulur hafifden, Gücü'ü Mehmet'in kemanesine yaslanıp, gözlerini yumması canlanır gözlerinde adamın, o yok olmuştur bilinir artık, hem nasıl yok olmak, kırk yılın kemanesi ile elinde, sol elinde baş parmağı ile, işaret parmağı arasındaki yerde bağlatıldığı kemikleşmiş nasırı ile yok olmuştur. Acınır insan.

Of be Gani Dayı, yeter bu havalara, çal bir ağır halay, tümünü ardı ardına çal, dizilsin bütün Ağınlılarım, başa Kahveci geçsin, Muhlis geçsin, Semerci İbrahim geçsin dizilelim hepimiz oyuna, Engin dağı çal, Bana bir yar olsun çal, geç düz havalara; Bahçeye indim, Leylâni, Büyük Cevizin dibi, ardı ardına hepsini çal. Sonunu Karaçor, Kürdi yap. Hoplat tüm Ağın, tüm Ağınlılarımı. Demirci Rıza Dayı gene buldu kafayı «Çağalarım, yaşayın çağalarım» desin.

Coştuk gene yürekten hep birlikte haydi:
BIREEEEEEEEEHHHHH.

AĞIN

Bunca güzel sevdik, fakat hiç biri
Ağın dedikleri yâr gibi değil.
Çok meyve devşirdik bağdan, bahçeden.
Onun bağındaki nar gibi değil.

Ey akın, yeşilin, morun âşığı!
Ey gönül tahtının som yakışığı!
Yıldızın, güneşin, ayın ışığı,
Senin gözündeki nur gibi değil.

Gönül, yeşilinden aldı murâdı,
Dil, seninkine eş lezzet aradı.
Cem'in Câm'ndaki şarabın tadı
Al yanağındaki ter gibi değil.

Ab'ı havasının özelliği var.
Ömrümüzde onun tazeliği var.
Sorarsan ne gibi güzelliği var?
Gönül gözüyle bak. Kör gibi değil!

Baht yıldızın yeni doğmak üzere
Hak saklaya, gelmeye kem nazara
Dünyadaki hiç bir güzel manzara
Damlarda serili çir gibi değil.

Ayran'ı çorbayı, sütü kuymağı
Yiyenin, ağzında kalır parmağı.
İstanbul lokumu, Afyon kaymağı
Haşılı süzekte lor gibi değil.

Nerde eğin, nerde çemişgezekler?..
Bu illeri bizim Ağın bezekler!..
Burcu burcu vatan kokar tezeker!..
Sözümüz gerçektir. Sır gibi değil.

Yıldırım der : Şairin sözdür işi
Portakala teşbih eder mişmiş
Sevdiğine tutsak olmayan kişi
Aslında köledir. Hür gibi değil.

N. Yıldırım Gençosmanoğlu

SEVEBİLMEK KABİLİYETİ ve HUNERİ

Sevmek ve sevebilmek insanın en üstün ve en lüzumlu özelliklerinden biridir. Zira sevmiyen insan benci olarak sosyal içgüdünden mahrumdur demektir.

Tanrı insanları kendilerini, yakınlarını, diğer insanları, tabiatı ve kendisini sevmek için yaratmıştır.

Gerçek ve mutlu bir yaşayış buna bağlıdır. İlk canlı yaratıklar olarak Adem ile Hava Cennete bu amaç ile yaşamaya başlamışlar; bir süre çeşitli Tanrı bahışleri arasında mutlu olarak yaşamışlar; lakin insana daima eğriyi, kötüyü ve tehlikeli olanı telkin eden Şeytana kapılmışlar; ve bir ceza olmak üzere Cennetten yoksun edilmişlerdir :

Tanrının insana bahıştiği sevgi güdüsü yanında, Şeytanın olagan istekleri ve sevgiyi aşan menfi ihtiraslar ve özellikle aşırı «Benlik sevdası» da ruh örgüsünde yer almıştır. Nitekim Âdemin iki oğlu — Habil ile Kabil — kardeş olarak birbirini seveceklerine İblisten gelme nefret ve kıskançlık bir trajedi yaratmış ve Kabil kardeşini öldürmüştür. Dinamik Psikiyatride ve psikolojide (Kabil = Cain Kompleksi» önemli bir yer işgal eder.

Ana rahmindeki insan taslağı da 9 ay bir cennette yaşamakta ve ko-

runmaktadır. Bu ilk sevgi teması ve kaynağıdır. Yeni doğan yavru ana kucağında ve memesinde en sıcak sevgiyi bulur; ve her çocuk buna ihtiyaç duyar. Psikanalistler mem emme zevkinde plâtonik - sempatik netelikte bir cinsel haz kabul ederler. Bir bakıma her insan ileriki sevgi çekirdeğini buradan alır. Bundan yoksun olan veya çabuk süttten kesilen çocuklarda ileride devamlı sevgi özlemleri, ruhsal oburluklar ve sert karakterler görülür. Çocuk büyüyüp 3-4 yaşına gelince ana - babaya olan ilgi kuvvetli bir sevgi niteliğini alır; ve ilk aşk modeli olmak üzere kız ile baba, oğul ile ana arasında plâtonik zevkler belirir. Freud'un «Oedipus ve Electra Kompleksi» demiş olduğu bu bağlantıyı her insan derece derece gösterir. Lâkin çok daha geniş ve derin izahları ve yorumlamaları olan bu kompleks erginlikte normal çözüm bulduğu takdirde normal beşerî sevgi yer alır; ve delikanlı ana dışında başka bir kadın; kız da babadan gayri bir erkek arar. Bu tabiatın da insan oragnizmasında koymuş olduğu normal bolojik - psikolojik kanundur ve olağan evlilik te buna bağlıdır.

Lâkin sevgi yalnız ferdi ve cinsel mânada değildir. Başkalarını, ço-

Prof. Dr. Rasim ADASAL

cukalarını, insanlığı da sevmek ve bunlara kendini de sevdirmek moral belirtilerin en kuvvetlisidir. İnsan medeniyeti bunun eseridir. Başkalarını sevmiyen insan egoisttir. Nerede kaldı ki bir çok insanlarda yalnız benlik kabarması olduğu için «amour propre = nefis sevgisi marazî dereceler olabilir ve bu takdirde insan vaktile bir dejenere. Fransız Krallının «Benden sonra tufan olsun» sözü moral formülü olur. Toplumdan kaçanlar, aile çevresini yadırgayanlar, durmadan yıkıcılık ruhu ile başkalarının mutluluklarına göz koyanlar, meme emme döneminde beri sevgi terbiyesini hakkile alamıyan veya bunun sapıklığına uğrayan insanlardır.

Bunlardan bazıları kendilerini de sevemezler ve bundan ötürü bunun bilinç dışı eğilimleri olarak durmadan kendileri alkolizme, kumara kendilerini ölüme kadar bötürülebilecek olan suç işlemelerine verirler. Her halde çocuğun gelişme dönemlerinde ailede ve okulda en önemli moral terbiyesi problemlerinden biri «sevmek ve sevebilmek terbiyesi» dir. Asî gençlik psikolojisi kaynaklarını bunun kusurlarından almaktadır.

BİR BARAJ GÖRDÜM

Yazan : Nuri ONAT

Küçümsenemez Almus çayı. Suyu azdır ama, deli deli akar. Yatağını oya, oya, kıyısını yırtıp yırtıp akar Almus'un çayı. Sıçrayışında, atılışında köpürüşünde özgürlüğü vardır çamlı dağların.

İnsan gücü ile alay etmek Öyle mi Almus çayı.. Al sana öyle isel Onu, dar bir boğazın iki yalçın kayası arasına sıkıştırdılar. Aman, ne de huysuzmuş, ne de hırçınmış Almus çayı... Tepiniyor, itiyor, tosluyor ha bire..

Almus çayı, boşuna çabaların. Soluğun kesilecek, yırtınmaların sona erecek çok geçmeden. Sen de dize geleceğin; bütün doğa güçlerinin insanın zekâsına beyaz bayrak açtıkları gibi.

Uygar insan, aydın insan. Bunlar ne büyüklü deyimler, Tanrım! Çevresini gören, araştırıp, ona gücünden güç katan, örgütlenmeyi sağlayan insandır bu. Dünya olaylarını izleyen, eştiren, tartışan, onlardan olumlu sonuçlar çıkarabilen kişidir uygar insan. Dünya olaylarının potasında, gerçek biçimini alan yaratıcı kişidir aydın insan. O, durduran, geriletken her akımın karşısındadır. Bir eli ile geçmişin mayasında bugünü yoğururken, özleştirirken, öbür eli ile de yarınları ışık tutar uygar insan.

Almus çayı, Almus Bucaklı'ndan almış adını. Bu bucaklı kuzeyinden alıyordu kimi vakit salına salına, kimi vakit çağıldaya çağıldaya. Şimdi, kısılmış sesi Almus çayının Hem de öyle ki, alışımlı kulaklara yabancı geliyor bu kıskıklık....

Bilimin ve tekniğin buyruğuna gireli, ne kadar uysal, ne kadar sevimli, ne kadar cana yakın olmuş Almus çayı. Hele beton kemer, turbin-toke ne de yarasmış ona.

Almus çayı, yalnız süslenmekle kalmadı. Çevresini de güzelleştirdi, canlandırdı, bezedi biteviye. İşte, bizim Apuşma gibi, dar bir derenin çukuruna sıkışmış, eğri büğrü kirli sokaklı Almus Bucaklı. İşte, aşağı düzlükte birbirine dik ve paralel caddelerin, sokakların arasını dolduran yeni Almus. Gıcır gıcır, pırıl pırıl yapılar. Eski ile yeni, yan yana, kucak kucağa burada. Ama, yeni'nin karşısında dayatmamış eski. Dayatmazdı elbette. Çünkü, dayatmak ölmek demek. Hemen yönelmiş tekniğin çağ ışığına, bilim ışığına. yeni'nin ötekine Almus. Kooperatifleşmek yolundadır bütün Almus'lular. Kişisel çıkarlardan vazgeçilmiştir. Almus'ta Kuş uçmaz kervan geçmez dağların kollarında, Batı uygarlığının küçük bir örneğidir bugün Almus

Toprak gebedir bugün bu dolaylarda. Almus çayı, alın terini, göz nurunu söküp götürüyor artık. Tersine, boz toprak yeşil yeşil, ağaçlar selvi selvi dalgalanıyor Almus kıyılarında. Bereket yağıyor Almus topraklarına. Kısacası yeni'nin eski'yi yendiği bir yurt parçası olmuştur Almus

Sevgili Ağın'lı, senin için bir tablo çizdim bir vatan parçasından. Görür gibi oluyorum gözümün içine baktığını. Anlıyorum, «Gelin de hep birlikte yapalım şu işleri» dediğini. Elbette gelececeğiz. Ama, biz gelinceye kadar senin yapacağın işler yok mu sanki... Neden kendini küçük görüyorsun Tokat'ın küçük Almus'lularından?

Hani :

1 — Bir kooperatif kurdun mu?

2 — Yarının Ağın'ını düşünüyor musun, bu konuda hazırlığın var mı?

3 — Hem senin kazanman, hem de kahve köşelerinde gün geçirenlere iş alanı hazırlaman için elindeki ni, avucundakini ortaya dökmeye, değerlendirmeye çalışıyor musun?

4 — Kel tepelerimizi yeşertmek için tasarıların, plânların var mı?

5 — Yarının yalı kasabası
olacak şirin Ağın için bolca
kiremit, bolca tuğla gerek
Bu sorunların üzerine eğil-
din mi? Yoksa, bunları da
başkalarına mı kaptıracak
sın?

6 — 100—150 yıllık kütük-
lerden alacağın üzümünden
para kazanacağını umuyor-
musun? Bağını yenilemek
zorunluğunu duymuyor mu-
sun?

7 — Ağustos ayına ka-
dar sebze yine Malatya'dan
Elâzığ'dan mı gelecek? Ya-
rının turist kasabası, plaj
kasabası olacak Ağın'ın bu
durumunu müslümeyi dü-
şünmüyor musun?

8 — Meyve ağaçlarını aş-
lamaya başlamadın mı?

9 — Barajdaki balıkçılığı
sen mi yapacaksın, yoksa
başkalarının satacakları ba-
lıkları yemeyi nimet mi bi-
leceksin?

10 — Bir baraj görmeyi
düşünmüyor musun?

İşte sana bir süre sonra
Bunlara olumlu karşılık ve-
rersen, yarının mutlu Ağın'-
lısı sen olacaksın. Olmsuz
olursa bu soruların karşı-
lıkları, seyretmek, el oğuş-
turmak düşecektir, sana da
bize de.

Silkin kardeşim. Keban
Barajı, sana yalnız ışık de-
ğil, yepyeni bir yaşantı dü-
zeni, yepyeni bir dünya gö-
rüşü de getirecektir, çıkar-
san eğer...

Ne mutlu o günlere ha-
zırlananlara!

Atatürk Diyor ki...

Kültür dediğimiz zaman
bir insan cemiyetinin, devlet
hayatında fikir hayatında, ik-
tisat hayatında yapabileceği
şeylerin muhassalasını kas-
tediyoruz ki, medeniyet d
bundan başka bir şey değildir

Henüz kurtulmuş değiliz,
atılan hatveler (adımlar) bun-
dan sonra atılması lâzım gelen
hatvelerin mübdeid'i (başlan-
gıdır). İnsan, mebd. de iken
neticeye vasil olduğunu (ulaş-
tığını) iddia ederse, dünyanın
en derin gafletleri, (yanılma-
ları, aldanmaları) içinde ken-
disini puyan (boşuna seğirt-
miş) görür. Biz, daha çok hat-
veler atmak m. c. bur. yetinde-
yiz. Eu hatve'er, hem çok se-
ri (çobuk), hem de çok uzun
olmalıdır. Binaenaleyh, bu hat-
veleri doğru ve muayyen b'r
istikamet dâhilinde atabilmek
için kendi mukadderatımıza
kendimiz sahip ve hâkim ol-
mak mecburiyetindeyiz.

(Nuri Onat)

DÖNÜŞSÜZ YOL

Özlemek ne tatlı şey
Uzarlarda kalan köyümün
Evlerini, yollarını
Ve bir tas su gibi duru
Çocukluk yıllarını.

Akşamla köye inen
Bir garip yolcu idi sanki ay.
O altı nçığında ömrümüzün
Cennetten bir köşeydi çevre-
miz
Küçüktük evlerimiz birer sa-
ray.

Sea tarladan dönerdin
Orak belinde.
«Ahmedim, Ahmedim aslan
Ahmedim
Gel sitem üstüne yaslan.
Ahmedim.»
Türküsi dilinde.

Bir başka dünyada yaşardık
sanki
Güller pespembe, dallar yem-
yeşil.
İsterek yokuşa doğru çağlar-
dı sular
Cön'ümüz neşeden aydıdı
Cönlümüz ısı ısı.

Cel gör ki şimdi
O hayat dolu günler gitti.
Umutlu dünyamızda gençliğ
Bir güzel kitap gibi
Okuduk bitti.

Mehmet ORHAN

AĞIN'A GİDİYORUZ

Yazan : Osman GÜLER

Duman çömüş şu Harput'un başına
Kurban olam toprağına taşına
Vadem gelir gurbet elde ölürsem
Dertli yazın mezarımın başına

Ağınlı kardeşim,

Bu yazıyı ihtimal, Cami nin yanındaki taze çınarların serin gölgesinde okuyacaksınız. Belki de Hoşiriklerde, dudaklarından ışıltı kesecek hemen oracıkta nar çiçeklerinin altında bu yapraklara göz atacaksınız. Bir dershanede, bir apartmanın balkonunda, yahut bir öyle paydosunda dik katini bu satırlarda toplamaya çalışacaksınız.

Şimdi önüne eski, fakat canlı bir tablo çıkarmak istiyorum. Kendinin, veya sevdiklerinin hayatından bir damla bulabilersen çok sevinirsin.

Acaba yine Ağın'da sabah yıldızı batı ufkunda göz kırparken uyanan, anıesine veda edip yaya Elâzığ yollarına düşen 8-12 yaşlarında çocuklar var mıdır? Acaba yine gür sesli, kırmızı kuşaklı, Eğinli katircılar hanlarımızda, yanık türkülerıyla gecelerimizi dolururlar mı?

Ağınlı öğrenciler yine Elâzığ B'şkardeşler Çeşmesinde yüzlerini yıkayıp sefer torbalarını sırtlarında, şehir vaktinde sırtta ölemleri yollarına düşerler mi?

Hülvenk "gedi"nden Elâzığ şirin görünür. Erzürük Çayı baharda coşar. Gecmek için ne'ler çekerdik. Sabah ekmeğini karşı kırdaki söğütün altında verdik. En zor gecit Naldöke de'esi idi. Cötelilerinden aşşak vol uzardı. Naldöken ise eşkiya yatağı idi. Çocuk kalbimiz nasıl cıvırdı göğsümüzde. Avaklarımız çakıllara takılarak nasıl yuvarlanırdı bu dere. Her

çalının arkasından bir namı, her kayanın altından bir bıyıklı kafa uzanacak sandık üzerimize. Ali, korkudan türküy söylemeye başlasa İsmailil sustururdu. Boğazdan çıkınca D'şidi'nin çeşmesinde derin bir nefes alırdık. Aslan Beyin hanında akşam olurdu Hanın iki odası da balık istifi do'ardı. Ahırın köşğinde yattık çok defa. Geceyi, yorgunluğun, tatlı getirdiği derin bir uykuyla bölerdik.

Orta hanın düzü yürümekle bitmezdi. Bereket ki uzakta Ağın'ın beyaz toprakları Andiri, Hozakpur deresi, sırt üstü yatmış, kolları bacakları açık bir adam şekliyle Vahşer görünürdü. Bu uzun yol, bir «uzun hava» isterdi.

Vay beni, vay bağımı
Yel almış yaprağı
Ölürsem garip yerde
Kim örter toprağı.

Aşvan suyu durgun akar Sinsidir derler. Oracığında her yıl birkaç kurban aldığı söylenirdi. Kayık beklemek ne zıntılıydı. Karşı kıyıya ayak basınca gücümüz tazelenirdi. Pulur'u geçince Fırat'ın kokusu gelirdi sanki. Çok kıvrıntılı, çakıllı dere yolundan Fırat'a inerdik. Bu yıl gemi Paynik'in yukarısında. Su bol bulanık, hem de hızlı. Delidir bizim Fırat zaten.

Kimseler yok iki tarafta da. Torbalarımızda somunlar tükenmiş. Kayalıktaki henüz olmamış, lotar dutun dalları elimizde, atıştırıyoruz. Bağır bağır dur. Gökten ses gelirse Paynik'ten de gelir. Akşam ne

acı oluyor Fırat kenarı; korkunç Kumlar ıslak, soğuk titretiyor.

Fırat'ın kumunda su ince
ince
Sil gözün yaşını sil terle
yince
Azrail gelmiş ki canımı
alsın
Ben vermem canımı yâr
gelmeyince

Ağabeyim uykuda sayıkladığını söylüyor : «Anne üşüdüm, üstümü ört» demişim. İsmailil'in bacaklarına sızı yapıştı. Mehmet o gece aldığı dertle iki sene sonra öldü.

Ertesi gün Apatla geçtik bizim kıyıya. Pağnikli Kâzım Ağa kayıkçımızdı. Ne yaman kavgalar olurdu gemide. «Bana Pağnikli Necmettin derler haykırışı karşı kayalara çarparken, atının başını hızlıca geri çeviren : «Bana da Horoş'lu Ziya derler» diye kıyameti kopardı.

Pağnik'in içinde ayrılırdı yollarımız. Ağın tarafına gidecekleri İspenek deresine yukarı yol'anırlardı. Biz Vahşer liler «Çarikkölu» yokuşunu çıkar, Ziyaret arkası Çeşmesinde yenilerimizi giyerdik. Kimbilir belki de bugün haya meyal olan ilk aşkımız isterdi böyle....

Dost bağının gülü solana
kadar
Yâr elinde kadeh dolana
kadar
Sevdiceğim sıkma sakın
Canını
Ben senden vaz geçmem
ölene kadar.

S İ L A Ö Z L E M İ

Dr. Vâkıf ÖZKUL

Eski deyimle «Dâussıla» diye isimlen dirilen sıla özleminin tıbtaki adı Nostalgie (Nostalji)dir.

Çoğunluk insanlar çeşitli nedenler altında doğup bsyüdükleri toprak parçasını veya vatanlarını terketmek zorunda kalırlar. Bilmedikleri tanımadıkları yabancı diyarlara göç ederler. Çocukluk, erginlik ve gençlik dönemlerinin türlü yaşantılarını, kuzularını otlattığı bahçeyi, ürününü devşirdiği bağını, kaynayan güneşin altında derdiği tarlasını, ya da sevdiği insanla iki kelimecik konuşabilmek için testisini doldurduğu çeşme başlarını terk etmek zorunda kalırlar. Sıcak yuvalarından, anne, baba, yâr ve yakınlarından ayrılırlar.

Kiminin yaşanmış tatlı anıları, kiminin kendini yetiştirenleri saklayan bir avuç toprağı kalır geride. Köyden kalkan kente, kentten kalkan başkente, ya da gücünün yettiği kadarınca hayat koşullarını daha iyi bulduğu batı memleketle fazla olmak üzere, bütün dünyada böylelerine giderler. Az gelişmiş ülkelerde daha dir bu.

Büyük bir kısmına, doğup büyüdüğü toprak geçimini verememektedir. Bir takım yaşama zorluklarıyla karşı karşıya kalır.

Ekonomik durumu bozuktur. Kendi istikbaline güvenle bakamadığı gibi, kendinden olanları da güven içinde bulamaz. Böylece yaşama güvenliği sarsılır, maddi manevî stresler altınad bocalamağa başlar. Yaşama güvenliği hayatın ana unsurlarından biridir. Bu bozulduğu takdirde bir insanın hayatını devam ettirmesi, yapıcılığı, yoklukla mücadelesi güçleşir. Geçim sıkıntılarından kurtulmak, maddi manevî güç kazanmak için gurbetin yolunu tutar. Halkımızın on binlercesi bu nedenle, büyük bir kısmı Almanya olmak üzere Avrupa memleketlerine gitmişlerdir.

Memleketlerinde kendilerine az çok rahat yaşama imkânları bulan, geçerli

meslek sahibi olan bir çok insanlar gurbette yeniden intibakı, zorlukları ve çeşitli ahyat problemiyle karşılaşmayı göze alamazlar. Bunları iten sebep tanınmak, şöhrete ulaşmak ve büyük işler başarmak hevesidir. Olduğundan bir adım daha ileriye gitme dürtüsüdür. Pek az insan bir zamanki varlığıyla yetinir. Daima olduğundan ileri gitmek, varlığına yeni şeyler katmak, daha önceleri sahip olduğu hayat.görüş ve anlayışından daha mükemmeline ulaşmak, bu görünüşe uygun bir yaşama düzeni yaratmak eğilimindedir.Devamlı yarış halindedir. Böyle olmaz saydı, oğul babadan ileriye gitmeseydi medeniyet olmaz ve mağara devri düzeni muhafaza edilirdi. Aslında insanın, başkalarıyla, evrenle devamlı yarışmasının en önemli nedenlerinden biri kendi varlığı ile yarışma doygusudur. Bu yarışmada evren ve başkaları birer katalizör rolü oynamaktadır. İnsan her an kendi varlığını biraz daha ileriye götürebilmek için evrenle yarışır. Her insan varlığına bir şeyler katma, yeniden yaratma arzusundadır. Varlığına birşeyler kattığı zaman yeniden dünyaya gelmiş gibi olur, yaşama gücü kazanır. Aynı zamanda insan yaşayacağını, daha iyi koşullara ulaşacağını ümit ettiği için yaşar. Ve böylece her an yeni bir insan olmak arzusu duyar. Tanıdığımız bir insanı zamanla değişmiş bulmamızın nedeni budur. İnsan devamlı oluş halindedir. Ve daha veterli varlık haline gelmenin çabası içindedir. Öntüne çıkan zorlukları yenmek, varlığını daha iyi bir şekilde devam ettirmenin yollarını aramaktadır.

İnsan doğup, büyüdüğü yeri sever ve oraya alısır. Oranın koşullarına göre hayatını düzenler. Alışık olduğu bu yerde güven içinde yaşar. Fakat buna rağmen insan zaman zaman değişiklik ihtiyacı hisseder. Çevresinin üzüntü ve sıkıntılarından kurtulup, hayalinde güzelleştirdiği bazka yerlere gitmek arzusunu duyar. Kendi çevresinde ulaşamadıklarına ora-

da ulaşacağına inanır. Geçmişte doyuramadığı arzu ve isteklerinin burada gerçekleşeceği inancını taşır.

Bu gibi nedenler altında sılaya giden insan ilk önce yalnızlık duygusu ile karşı karşıya gelir. Çocukluk devresinde bile yalnızlığımızı ve yalnızlığın yaratacağı tehlikeleri sezeriz. Bizimle ilgili bulunduğunu, bizi tehlikelerden koruduğunu bildiğimiz ana ve babamızın yanımızdan ayrılmasını istemeyiz. Uzaklaşınca ağlar, yabancının kucağına gitmemek için direniriz. Onlardan fenalık gelmediğini gördükten sonra yavaş yavaş alışırız.

Erginlik, gençlik ve yetişkin çağda da bu böyledir. Ortamımız değiştiği zaman çevremizdeki yabancıların yakınlığını ararız. Beklediğimiz yakınlığı bulunca sevinç duyarız.

Yalnızlık duygusu yabancı ülkelerde daha fazla olur. İnsan kendisini zayıf ve yetersiz bulur. Kendi varlığımızı yaşar ve onunla başbaşa kalırız. Bu zayıf ve yetersiz varlığımızla hayatımızı devam ettireceğimize inanamayız.

Yakınlarımız ile beraber olduğumuz zaman varlığımızı onlarınki ile birleştirir güç kazanırız. Ve böylece karşılaşabileceğimiz tehlikeleri yenebileceğimizi düşünürüz. Meselâ tehlikeler kaynağı olarak düşündüğümüz karanlıktan yalnız olduğumuz zamanki kadar korkmayız. Gece, tek başımıza mezarlıktan geçerken gördüğümüz hayaletler beraberliğimizde yok olur.

Bütün bunlardan anlaşılacağı gibi, yalnızlık duygusu insanda rahat ve huzur içinde yaşama imkânı bırakmaz. Devamlı endişe içinde olduğu için hayata bağlanamaz. Karşılaştığı sıkıntıların sorumluluğunu çevresinde arar, çevreye ısınmaz ve iş yapamaz. Çevresi tarafından hırpanılır.

İnsan, hayatı boyunca ve bilhassa gurbette olduğu zaman kendisini yalnız hisseder. Herkesten ilgi ve yakınlık bekler, kendisine değer verilmesini arzu eder. Ve bu değer ölçüsünde huzur bulur. Çevresine alışıp bağlanır.

Yetiştigi ve alıştığı çevresinden ayrılan insanı en çok sevindiren şeylerden biri de dostları ve yakınları tarafından

arandığını ve sevildiğini görmesidir. Gurbetteki insan bu ilgiyi daha çok duyar. Dost ve yakınlarından aldığı sevgi dolu mektuplar onu mutlu kılar. Yalnızlığı ve hayatla olan mücadelesinde güç kazandırır.

Uzak diyarlarda yabancılığını daha az hisseder. Çevresinin sandığı kadar kendisine zararlı olmadığını öğrenir. Onu en çok korkutan şey unutulma ve terk edilme duygusudur. Mektup almadığı zaman terk edildiğini, unutulduğunu sanır ve kendisini evrende yapayalnız bulur. Ayrıca yakınlarının sıkıntılı ve üzüntülü olduklarını düşünür. Bu üzüntü ve sıkıntıyı kendisinin verdiğini sanarak, yakınları ve dostları tarafından istenmeyen, sevilmeyen bir fert olduğuna inanır. Bir takım bocalamalar, ruhi çatışmalar ve uyumsuzluk başlar. Çevreye alışamaz, hayatı sevemez. Çevresine alışamayan ve dolayısıyla tanımayan insan, çevresinin kendinden neler istediklerini ve uyması gerekirken kurallarını bilmez, bilmeyince tepkilerle karşılaşır.

Yabancı ülkelerdeki insanın hayatını zorlaştıran en önemli sebeplerden biri de dil konusudur. O ülkenin dilini konuşmadığı için anlamakta ve değerini onlara isbat etmekte güçlük çeker. Yaşadığı çevrenin haklarından yoksun bırakıldığını düşünür.

Her insanın kendine özge bir uyumu vardır. Kiminn adaptasyon kabiliyeti iyidir, kısa zamanda çevreye alışır. Karşılaşacağı zorlukları kolaylıkla yenmesini bilir. Gariplikten ve yalnızlıktan kurtulur. Hedefe ulaşmanın yolunu bulur. Bir kısmının adaptasyon kabiliyeti yetersizdir. Çevreye uyumda zorluk çeker. Kararsızlık içinde bocalar ne yapacağını bilemez. Uyum yapamayan, çevre ile ilişkiler kuramayan insan çeşitli reaksiyonlar göstermeğe başlar. En azından bütün gayelerini bir tarafa itip, işini gücünü bırakıp geri döner. Zaman zaman firarlar arastlanır.

Bir kısmı reaktif mahiyette ve çeşitli dererecede ruhi depresyon tablosuna bürünürler. Bir başarısızlık korkusu kaplar yüreklerini. Diğer bir kısmı çeşitli sistemlerine ait bir yığın şikâyetler koleksiyonu olmuştur. Nevrotik reaksiyonla

(Devamı 15. sayfada)

ATALIM AK ÖRTÜLERİ

Ükü 30YLU

Ağın deyince ap-ak bir toprak gelir benim aklıma. Bu toprak üstünde yeşillikler ve yine ap-ak başlar..

Ağın kadınlarının başları.. Yıllardır bu böyle sürüp gider. Dünyada bin türlü değişme olur, ama Ağın'lı kadının başındaki örtü hiç değişmez. Birgün o ak örtüleri kaldırmak istersek ne olur acaba? Hiç, birşey olmaz.

Erkekler, izin vermez mi diyeceksiniz? Yanılıyorsunuz. Ağın erkeği, Anadolu'nun en hoş görülü olanıdır. Hani, belki, kendi karısının kızının öncü olmasını istemez. Ama böyle bir hareket başlasa yayılsa, kendi karısına, kızına baskı bile yapar. Uygarca bir görüntü bürünsünler ister.

Ağın kadını «Ak Örtülerden» kurtarma işine karşı koyacak bir diğer kuvvet, eski kuşağın birkaç tutucu tipi olabilir. Bunu da hoş görmek gerekir. Bütün toplumsal devrimler, gelişmeler, daima karşılarında böyle bir kuvvet bulmuşlardır. Ama yine de kırlmamışlardır. Kişi yaşantısında da öyledir. Anlayışları babalarinkinden bir milim ayrılmıyan insan'ar vardır. Onlar, insanlığa bir yenilik katmayacak, hiç bir adım attırmıyacaklardır.

Sözüm yanlış anlaşılmasın. Mutlaka baba ile oğul farklı düşünmelidir demek istemiyorum. Ama analarımız babalarımız doğal olarak biraz geride kalıyorlarsa, biz, oraları kırmadan arayışın yolunu bulmalıyız. Yaşça bü-

yük loanlarımız bize her ne kadar «Büyük sözü dinlemeyi» «İtaatkar olmayı» sözlerinden dışarı çıkmamayı» «Sosyal kurallara kayıtsız şartsız baş eğmeyi, öğütleselerde...»

Şimdi, şu anda, bunları yazarken bile içimi bir korku kapladı. Hor görülme, küçümseme, anlaşılmama, beğenilme mekorkusu... Ayıplama korkusu...

Ama çok şükür, bu korkuyu yenecek gücü de bulabiliyorum şimdi kendimde. Artık «Hanım hanımcık» «uysal» «eline vur ekmeğini al» «ağız var dili yok» «sessiz» sıfatlarının bir takım insanların başkalarına baskı yapmada kullandıkları değer yargıları olduğunu bilmeliyiz. Yeri gelince hakkımızı aramayı da öğrenmeliyiz.

Bilinmez, neden alışılmışın dışına çıkmaktan böylesine korkarız. Neden hep kendimizi topluma uydurmaya bakarız? Mutluluğu, neden biraz da kendimizin topluma katması gereken değerlerde aramamız? Ve ölçülerini olduğu gibi kabulleniriz. Kurallara sızlanmadan baş eğeriz.

Cevabını yine ben vereceğim : Okumayızda ondan Düşünmeyiz de ondan. Ya okumayıp düşünmeyişimizin nedenleri? Sadece zaman darlığı demiyelim. İnandırılmavız. Böylesini daha kolay bulduğumuzu söyleyelim. Düşünmek, gerçeği aramak ve gerçeğin savasını yapmak zor geliyor bize. Hepimiz «estetikçi» al-

mışız ön p'ana. Ev işlerini düzeltmek, sağlıklı çocuk yetiştirmek ve güzelliği yaratmaktan ibarettir çoğumuzun çabası... Toplumsal düzenin sağlanmasında söyleyecek sözümüz yoktur. En basit örneği : Seçim hakkımızı kullanmıyoruz. Kaçta kaçımız siyasî partilerin tüzüklerini, fikir yapılarını, hedeflerini inceleyerek, bilinçle oy kullanır? Hemen hepimizin siyasî partiler konusundaki görüşleri, liderlerin yakışıklılığı, hitabet gücü, kadınlarla olan ilişkileri v.s. gibi bilgilerden öteye geçmez. Spor takımı tutar gibi parti tutarız. Galatasaray ya da Fenerli olmak gibi şu ya da bu partiliyizdir. Böyle olmuşuzdur bir kez... Gerekçemiz yoktur.

Oysaki Atatürk bunu istemişti bizden. O, çarşafı fesi, kaldıran devrimiyle, Türk kadını, uygar kadın görünüşüne bürünsün istemişti. O, kadına seçim hakkını tanıyarak memleket kaderinde sözü olsun istemişti. O, Türk anasının devrimci, değiştirici, ileriye götürücü çocuklar yetiştirmesini istemişti.

Bunları yapmadık. Suçlusuda başkaları değil. Yine kadınlar... Yine kendimiz.. Daha çok kasabalarda, kentlerde yaşayan; olanakları iyi olanlarımız.... Günlerinin çoğunu ka-

bul günlerinde gelin—kayna-
na, kadın—erkek ilişkileri.
moda, yeni alınan eşyalar
giyseler üzerinde konuşarak,
dedikoduyla geçiren kadınla-
rımız...

Hani, nerde kağı taşıyan
Elifler, Fatmalar, Ayşeler?
Hani, o savaşı kuşak? Yaşa-
dığımız yüzyılda artık top,
tüfek değil; fikirelr, uygarlık-
lar çarpışır. Elifler, Fatma'lar
Ayşeler de düşünmeyi öğren-
meli artık. Bu ulusun kaderi,
onların elindedir. Bu ulusu

onlar eğitir. Unutmamalı ki
her kadın bir anadır. Ve in-
san eğitiminde anaya düşen
pay, herşeyin üstündedir.

Ulusça girdiğimiz çıkma-
za bulunacak yol, kadınları-
mızın kafasından geçecektir.
O kafaları, örtülere dolayarak
karanlıktā bıraktıkça yolu-
muzu aydınlatmak güçleşe-
cek....

Atalım bu ak örtüleri, gi-
reilm çağımızın içine; ögre-
nelim bize düşen işi ulusal

savaşımızda..

«Hanım hanımcık» olma-
yalım artık.. Erkekçe yaşıya-
'ım, erkekçe savaşalım. Var-
sın bize uysal demesinler.
Hakkımızı aramayı öğrenelim

Ağzımız gibi dilimizin de
olduğunu gösterelim. Kavg-
dan korkmayalım. Kaçmayalım.

Niçin mi? Çocuklarımızın
geleceği için; u'usumuzun ge-
leceği için; insanlığın geleceği
için....

YILIN ÖTESİ

Yeni yıla girerken andım geçen günleri
Bir sen varsın hayalde hatırlatan dünleri

I

Geçen yılı söylüyor, takvimdeki son yaprak
Dünleri görüyorum.
Her şey dünleri getirmiş dile
Geçen yıl umutlarımı çalan bir sene
Bana gelmiş, benimle beraber yine!...

Bu gün yılbaşı!
Geçen yıl gibi insanlar dolaşüyor sokaklarda
Tebrikler satılıyor.
Renk renk tebrikler!...
Bir genç titrek ellerle yazıyor zarfını
Geçen yılbaşı gibi.

İçli dualar yükseliyor gönülden
Geçen yılbaşı gibi.
Bir var, bir yok arasında insan'lar mes'ut
Bir şeyler bekliyor gelecekten.
İnsanlar kararsız,
İnsan'lar korkuyor gerçekten
Geçen yılbaşı gibi.

II

Bana ben kadar yakın
Bana sen kadar uzaksın
Ey eski dost!...
İyi dilekler gönderiyorum sana
Geçen yılbaşı gibi

Dün «çocuk» dediğin
Bugün büyüdü eski dost!
Sen bir bilmeceydin
Ki gözdü dünün çocuğu
Evet, sen,
Ne güneşsin, ne de kar
Ne kardeşsin, ne de yâr
Bu gün bana eski dost!

Her şey geçen yıl gibi
Değişen bir sen,
Bir de ben.
Bilmecenin biri çözülsün
Diğeri meçhûl neden?
Neden?.. neden eski dost?
Söyle neden?

III

Tanrı her kalbe vecap verir
İnan bana
Giden gelmez, birleşmezmiş kırılan
Yeni yıla girerken
An'adım her şey yalan.

Sorma bana hiç bir şey
Neden yazıyorum bu şiiri?
Neden anılarımda renk veriyorum sana
Sakın sorma.
Bildiklerimi unuttum eski dost
Unutmak istediğim renk veriyor hatırama

Söyleyeceklerim dilimde
Söyleyemediklerim içimde
Eski dost!..
Ben eski ben değilim artık.
Geceye yükledim emellerimi
Karanlıklar kefen oldu hülyama
Geçen yılda bıraktım ben BEN'i

Bana ben kadar yakın
Bana sen kadar uzaksın
Eski dost!
Sen, geçen yıl gibisin bana
Geçen yıl gibi olmasanda!..

B. TOKAT

Keçilerin en keçisi bizim kolik keçidir. Sütü boldur ya. inadı da ondan aşağı değildir. Akşam ağılda ben keçileri tek tek tutuyorum, anam da sağıyor. Bukolik yüzünden - kolik boynuzsuz demektir. - hergün bir papara yiyeceğim. Üstelik bugün kafam karmakarışık. Çünkü komşularımızdan Topik Ahmet dayı öldü. Akşamüstü kalabalıkla birlikte ben de gittim mezarlığa. İlk defa ölü gömülmesini gördüm. İki kişi, beyaz bir torbaya konulmuş Topik dayıyı tabuttan alıp derin bir çukura indirdiler. Üzerine mertek denilen kalın tahtalarla sıkıca bezedikten sonra, çukuru toprakla doldurdular. Zavallı Topik dayı kaldı orada.

Şimdi hem bu korkunç olayı düşünüyorum, hem de kolik keçiyi tutuyorum, anam sağıyor. Hayvanın boynunu bacaklarının arasına kısırmışım. Sirtından arkaya doğru eğilerek iki arka bacağını da ellerimle kısıkrak etmişim. Ama kafamın karışıklığından mı faydalandı nedir, bir bacağını elimden kurtarıp, süt dolu tasın ortasına daldırıverdi. Şimdi gene azarın bini bir paraya! Nevse ki tam bu sırada ağılın kapısında bizim Hatun bibi göründü. Onun yanında anam beni azarlayamaz. Hatun bibi,

— Gidejek miyüük Zeynap dedi.

Anam,

— Giderük bibi, iki lohma birşey yeek de..

Gej galmayağ eleyse, hep gedirük ki başlamış.

— Galmazuh galmazuh. Nedek bibi işdür görülejeg işda.

Hatun bibi gittikten sonra anama soruyorum.

— Nere gidejeksiz ana?

— Guran diğnemeye.

Zaten anlamıştım.

Sevgili öğretmenim
Nuri Onat'a

Keçilerin sağımı bittikten sonra anam geçip sofrayı hazırladı. Minderlerin üstüne bağdaş kurarak alçacık masamızda yemeklerimizi yedik. Sonra anamla birlikte, Hatun bibiyi de evinden alarak hacı Hafız amcalara gittik. Okuma kitabım koltuğumda, gûya ders çalışacağım.

Bugün kur'an uzun sürmedi. Hafız amca, her zaman ki gibi «sadakallahül aziiim» dedikten sonra vâza başladı. Herkes Topik dayının ölümünden dolayı üzüntü içinde olduğundan, hep bu konu üzerine konuşuyor.

Hafız amcanın vâzi cpeyce uzun. Söyledikleri özet olarak şu : Ölüpte mezara girdikten az sonra, uykudan uyanır gibi uyanırmışız. Kendimizi evimizde, yatağımızda sanırmışız. Yani öldüğümüzü bilmezmişiz. Bu sırada zebani denilen cehenem bekçileri dikilirlermiş başımıza. Ama başlangıçta bize görünmezlermiş. Sevdığımız kimselerin sözgelişi anamızın, babamızın arkadaşlarımızın, ya da kocamızın, karımızın sesleriyle bizi çağırmaya başlarlarmış. Biz hemen sıçrayıp kalkmaya davranırmışız ama kafamız üzerimize dizilmiş olan merteklere çarpınca birden öldüğümüzü anlar, sonsuz bir korkuyla gene sirtüstü serelemiştik yere. Zebaniler tırdığımız seslerle daha bir süre çağırırlarmış. Biz ise hem korkumuzdan, hem de günahlarımızın ağırlığından hiç yerimizden kıpırdayamazmışız. Zebaniler bunu anlayınca kolumuzdan tutup çekiverirlermiş birden Sonra da başlarlarmış patakit dövmeye..

Ben bunları dinledikçe biryandan Topik dayıyı, bir-

yandan da hatırlayabildiğim kendi günahlarımı düşünüyorum. Bir defasında Lollar'lı Sırık Zülküf'le Ali Ağanın Suyu'nda kavun çalmıştık. Bir defa da.. ahh! keşke yapmasaydım bunları! Zavallı Topik dayı.. günahı çok muydu acaba!...

Hafız amcanın vâzi bitince kadınlar ayaklandı. Biz de kalktık, fenerlerimizi yakıp çıktık.

Yolda anama soruyorum.

— Ana ecep şindi Topik dayı ne yapır?

— Mezerinde yatır, ne yapaj!..

— Zebani emiler götürmüşlerdür vallaha.

— Allah bülür, biz bülmezük.

Ben biraz da asıl sormak istediğim şeylere giriş olsun diye diyorum ki,

Ana şimdi Topik dayının mezeri gapgarannuhdur devül mi?

Anam öfkeyle,

— Bülmem! diyor.

Azıcık arkada kalan Hatun bibi anama çıkıyor.

Gız nolur; gözel cuğap versene çağaya!

Amaan bibi!

Ben gene bir konuşma yolu bulma umuduyla mırıldanıyorum.

— Oyanınca ayanınca başını part diye tahdalara urur. Nasıl gorhar devül mi? O gerannuhda bir de basi yararlsa! Ana Topik dayının günahı çok midür ecep?

Hatun bibi anama,

— Zeynap bu oğlani daha gurana götürme, diyor.

Eve geliyoruz. Az sonra yer yatağıma uzanıyorum. Kafamda Topik dayı, mezar, zebaniler, günahlarım?...

Birden anamın sesiyle sıçradım.

— Ula Mehemmet!

«Küüüt!» kafamı bir tahtaya vurdum. Sanki alnım içeri geçti. Hemen elimi alnıma götürdüm ama, sızısı, tâ içerden, beynimden geliyor. «Burası neredir, ben neredeyim!» İki elim birden başımı vurduğum yere uzandı.

— Uyyy, ben ölmüşüm!..

Üzerimde boydanboya Topik dayının gibi tahtalar dizili. Sesim de nasıl boğuk çıktı, nasıl korkunç... «Ölmüşüm, ölmüşüm!» Kafam keçeşti, sızı mızi duyduğum yok artık. Bıraktım kendimi sırtüstü, ellerim yanıma düştü. «Vayy, demek öldüm ben! Zaten kapalı olan gözlerimi daha da sıktım. Anamın hırçın sesi gene çınladı.

— Ula Mehemmet, ula şeytan suratlı!..

Hafız amcanın yapışkan gözlü, kırpık sakallı, kayıp dudaklı çehresi geldi gözlerimin önüne. Sesi uğul uğul uğuldadı kulaklarımda. «Zebaniler anazın, babazın ağziyen çağırurlar sizi, onnarın suretinde görünürler.»

Korka korka bir daha yokladım üzerimdeki tahtaları. Tamam, mezardayım işte. Üzerimdeki tahtalar tıpkı Topik dayımın üzerine dizilen tahtalar gibi. Şimdi evde anamla babam nasıl ağlaşıyorlardır kimbilir! Topik dayının karısıyla kızları gibi Evimiz, mahallemiz, okulum arkadaşlarım, öğretmenlerim bir bir geçiyorlar gözlerimin önünden. Sırak Zülküf, sip-sivri kafası, toprak rengi suratıyla dikiliyor karşıma. Ne üzülüyor, ne gülüyor, ne kıpırıyor, put gibi donmuş kalmış, beni gözlüyor. İlk görüşümde gerçekten Zülküf sandım onu. Az kalsın, «ula Zülküf!» diye bağıryordum ki, böyle taş gibi, buz gibi duruşuyla bana hemen Hafız amcanın sözlerini hatırlattı. «Sevdüklerinizin, arhadaşlarınızın sesiyen çağırurlar sizi,

onların suretinde görünürler! «Bu Zülküf mülküf değil, düpedüz Zebani işte. Bana günahlarımı hatırlatmak için öyle görünüyor. Vay Zülküf /vay! Günahlarımın birini onunla işlemiştim. İkincisini de.. ah o beni bir daha, bir daha öldürüyor, hiç te unutamıyorum. Bir hırsız kedimiz vardı, adı Tekir. Birgün anam kasaptan getirdiği eti, serin yerde dursun diye, bahçedeki büyük sepetin altına koymuş Ama biz'm Tekir hiç et kokusu alır da durur mu! Gitmiş sepetin altına lâzım açıp eti kaçırmış. Bu kedinin daha başka çok suçları vardı Bu da üzerine eklenince iyce tepem attı. Öyle de bir kedi ki hiç yakalanmaz, insana yaklaştırmaz. Zaten pek eve barka girdiği de yoktu. Ama bi rkaç gün sonra bir punda getirip yakaladım bunu. Önceden bir camaşır ipini kement gibi ilmekleyip divara asmıştım. Hemen ipi divardan aldım, ilmeğini boynuna gecirdim. Bu başladı debelenmeve. Debelendikçe de ip boynunu sıkı. Bahçeye geçirip, kara eriğin dalına astım. Çırpına çırpına öldü. Ben hırsız kediden kurtulduk diye sevirdim, haberi olunca, anam beni çok araladı gene. «Seni cehenneme atarlar, cehenneme atarlar» dedi durdu. O zaman pek kulağıma girmemişti bu sözler. Halbuki doğru söylermiş anam. İşte dediği çıktı. Şimdi cehenneme atacaklar beni. Ah! yapmaz olsaydım, elim ayağım tutulsaydı da yapmaz olsaydım.

Bu olay zihnimden şımşek gibi geçerken, karşımda Zülküf şeklinde duran zebani kayboldu. Onun yerine kedinin erik dalındaki asılı şekli geldi. Evet evet bana günahlarımı gösteriyorlar işte. Gösteriyorlar ki inkâr edemiye yim. Bunları bir bir söyle-

mişti hafız amca. Ah ben! Ah neler yaptım ben, yapmaz olsaydım. Zavallı kedi çırpıp duruyor işte karşımda.

Kafam kazan gibi, davul gibi, keçe gibi. İşte kaskatı kesildim, soğuk alamıyorum. «Aman anacığım, ben şimdi n'olacağım!» İçim doluyor ama korkumdan ağlayamıyorum.

Birden mezarımda bir karışma oldu. Biri kolumdan tutup hızla çekti beni. Nasıl kilometrelerce uzaklara fırladım bir anda. Gözlerimi daha çok sıktım. Suratıma «şaaak» diye bir şamar indi. İşte dövmeye de başladılar.

— Vallaha Sırık Zülküf götürdü beni, vallaha..

— Ne deyirsin ula?

Bu sesi gene anamın. Ben yaşıyorum.

— Şey, ben, ötekini de vallaha...

— Gahsene ula gehsene niya bele edirsın?

Anamın ellerine benzediğini sandığım iki el kafamı tuttu, zangır zangır sallıyor.

— Mehemmet, ula Mehemmet!..

Nasılsa gözlerim azıcık aralandı. Karşımda anam, odamız, eşyalarımız...

— Ana ben öldüm mi?

— Neeeee!..

Anam suratıma bir şamar daha indirdi. Gözlerim aygın baygın sağa sola bakıyorum Evet bizim evimiz burası ama....

Anam şaşkın, korkulu yumşak.

— Noldi sana Mehemmet?

Anamın yumşayıyla birden tazelandım, arındım. vı-kandım. Sanki bütün korkularım bir anda uçuverdi. Seçrayıp dikildim. Sonra dönüp anamın beni çekip çıkardığı yere baktım. Meğer ben, gece uykuda, yatağımın yanındaki tahta kerevetin altına yuvarlanmışım.

Hiçbir şey söylemeden odadan çıktım.

ABONE ADRESLERİ

1 — Cevat Onay
Kennedy Caddesi Kent Apt.
No. 54/16 - Ankara	9 — Dr. Nevzat İsbir
Sümerbank Mağazası üstü
Göz Hastalıkları Mütchassısı
— Elâzığ	16 — Feridettin Atatuğ
Alpaslan Mahallesi Tekin So-
kak No. 1 — Ankara
2 — Nuri Onat
Kennedy Caddesi No. 76/6 —
Ankara	10 — Mustafa Niksarlı
Orta Doğu Teknik Üniversite-
si Mimarlık Fakültesi Fotoğ-
raf Lâboratuvarı Şefi — An-
kara	17 — Rasim Niksarlı
Şeker Teknolojisi Araştırma
Enstitüsü Elektrik Yük Mü-
hendisi, Etimesgut — Anka-
ra
3 — Nazmi Acar
Yenimahalle Dereboyu Sokak
No. 82 — Ankara	11 — Dr. Vâkıf Özkul
İç Cebeci Özsoy Sokak Sokak
No. 3/4 — Ankara	18 — Nevzat Asyalı
Erzurum Mahallesi Geçim
Sokak Özzyamak Ap. No. 29/6
— Ankara
4 — Hüseyin Tuncer
Kurtuluş Cevher Sokak No.
35/9
Millî Eğitim Bak. İlköğretim
Genel Müdür. üğü 7. Şube Mü-
dürü — Ankara	12 — Niyazi Yıldırım Genc-
osmanoğlu
Millî Eğitim Bak. Yayınlar
ve Basılı Eğitim Malzemeleri
Genel Müd. Şube Müd. Yar-
dımcısı, Beşevler — Ankara	19 — Sedat Özkul
Güvenevleri Güvenlik Sokak
No. 80/2 — Ankara
5 — Hüseyin Özkul
Uzungil Mahallesi Ağın - Elâ-
zığ	13 — Nihat Asyalı
Damıstay 11. Daire üye yar-
dımcısı — Ankara	20 — Fahri Özkan
Yenimahalle Dereboyu Sokak
No. 86A — Ankara
6 — Burhan İlder
Kurtuluş 2. Dedefendi So-
kak Erkut Ap. No. 16/8
D.D.Y. Merkez Mali İşler Md.
Memur — Ankara	14 — İlhami Turan
Yenimahalle Gürler Sokak
No. 83 — Ankara	21 — Cavit Alpaslan
İlköğretim Müfettişi — Kır-
şehir
7 — İsmail Beydemir
D.D.Y. 6. İşletme Sicil Şefi
— Adana	15 — Nihat İsbir
Küçük Esat Başak Sokak
No. 13/15 — Ankara	22 — Zeki Güven
Kavaklıdere Farabi Sokak
No. 42 — Ankara
8 — Ahmet Kabasakal
Kennedy Caddesi No. 76/5 —
Ankara		23 — Öner Gündüz
Küçükesat Başak Sokak No.
7/14 — Ankara

SILA ÖZLEMİ

(Baştarafı 9. sayfada)

hekim hekim dolaşmaktadır.

Uyumu olmıyan veya çok az olan in-
sanlar sila özlemine tutulurlar. Bunlar di-
ğer bazı etkenleri de üzerinde toplamış-
larsa bir ruh hastası olarak geri dönerler.

Şizofreni asrı denilebilecek kadar
yaygın olan ve halk arasında erken bûna-
ma diye bilinen hastalığın çeşitli nedenle-
ri vardır. Sebep olarak; kalıtım; iç salgı
bezleri (oto - intoksikasyon), bir kısım sin-
nir hücrelerinde bozukluk, bazı otörlere
göre tüberküloz, enfeksiyonlar, entoksi-
kasyonlar, biyokimyasal değişiklikler, me-
tabolizma bozuklukları, vitaminozlar, ru-
hî şoklar ve sila özlemini sayabiliriz.

Avrupa, özellikle Almanya'ya giden
işçilerimizden bir kısmının şizofrenik
tablo içersinde geri döndükleri sabittir.
Biz kliniğimizde, bu tablo içersinde geri

gönderilen bir çok vak'alara şahit olduk.
Bunların % 70 kadarı paranoid şizofrendir
ler. Yukarıda izah ettiğimiz gibi çevreyi
suçlama ve yorumlamalar dikkate alınır-
sa paranoid şeklinin fazla olmasının ne-
denleri anlaşılır.

İnsanlar arasında, çoğu zaman incir
çekirdeğini doldurmayan şu ya da bu se-
bepten ötürü anlaşmazlıklar doğar. Bu
anlaşmazlıkların zaman zaman toplumu
çatışması şeklini aldıkları birbirlerini
törlü ithamlar altında bıraktıkları görü-
lür. Küçük yerlerde ve toplumlarda bu-
na daha sık rastlanır. Düşmanca duygular
içerisinde bulunan bu insanlar, çevrele-
rinden ayrılıp gurbete çıktıkları zaman
kötü duygularından arınıp birbirine yak-
laşır, kaynaşırlar. Sevinç ve kederlerini
paylaşırlar. Bazan bir ailenin fertleriyle
gibi davranırlar. Bu yaklaşma, kaynaşma
ve iyi davranışların sebeplerinden biri,
belki de başlıca yine sila özlemidir.

1926 - 1967

41 SENELİK GEÇMİŞE SAHİP OLAN

TÜRKİYE ŞEKER SANAYİİ'NİN
ESKİŞEHİR
TURHAL
ERZİNCAN

Büyük Atelyeleri ile

Diğer 14 küçük Atelyesi

HER TÜRLÜ ATELYE İŞLERİNİZ İÇİN

MÜKEMMEL TESİSLERİ VE TECRÜBELİ
ELEMANLARI İLE DAİMA EMRİNİZDEDİR

ESKİŞEHİR

Tel : 2920

İSTANBUL

Tel : 22 44 70

TURHAL

Tel : 17

ERZİNCAN

Tel : 78

ANKARA

Tel : 1 30 70

İSTİHSAL ETTİĞİMİZ BEYAZ NİMET İLE YURDUN ŞEKER İHTİYACINI KARŞILAMAYI ÇOKTAN BAŞARMIS VE HATTA BU İHTİYAÇTAN FAZLASINI İSTİHSAL VE İHRAÇ ETMEYE BAŞLAMIS OLAN ŞEKER SANAYİİMİZ, KENDİSİNİ ANA GAYESİNE GÖTÜREN YARDIMCI SERVİSLERİNİN VE BİLGİSİZ MEKANİK ATÖLYELERİNİN MAMÜLLERİ İLE DE, YURD HİZMETİNDEDİR;

SENELERİN TECRÜBELERİ İLE MEKANİK ATÖLYELERİMİZDE GELİŞTİRİLMİŞ OLAN MAKİNA, CİHAZ VE TESİSLER, FAALİYETTE BULUNAN BÜTÜN FABRİKALARIMIZDA OLDUĞU GİBİ, BİR ÇOK RESMİ VE ÖZEL MÜESSESELERİN İŞ YERLERİNDE DE, ARIZASIZ OLARAK ÇALIŞMAKTADIR. KALİTE VE EMNİYET BAKIMINDAN EMSALLERİNDEN ÜSTÜN OLAN İMALÂTIMIZDA KÂRDAN ZİYADE, HİZMET AMACI GÜDÜLMEKTEDİR. BOL YEDEK PARÇALARI İLE BERABER GARANTİYİ DE HAİZ OLAN MAMÜLLERİMİZİN MONTAJI, İZOLASYON İŞLERİNİ VE BÜTÜN TEKNİK HİZMETLERİNİ YAPACAK EHLİYETLİ ELEMANLARIMIZ, HERZAMAN İÇİN EMRİNİZDEDİR.

TÜRKİYE ŞEKER FABRİKALARI A. Ş. MEKANİKATÖLYELERİNDE YAPTIRILMASI MÜMKÜN OLAN PARÇALARDAN BAZILARI ŞUNLARDIR :

- Komple bir Şeker Fabrikası makina ve çelik Konstrüksiyonu ağırlığının % 65 (Bedel itibarıyla % 70-80) ine tekabül eden kısmı,
- Pancar Pompası, — Diğer muhtelif Pompalar (Santrifuj, Dişli, Pistonlu), — Vanolar, Ventil ve Şiberler (Düz vana, Köşe vanası, Geri tepme vanası, Sürgülü vana), — Muhtelif büyüklükte Depolar ve Bidonlar,
- Çeşitli Saç ve Pres İşleri, — Muhtelif Kantarlar, — Seyyar Konveyörler, — Helezon Transportörleri,
- Toraklı Transportörler, — Band Transportörleri, — Elavatörler, — Lama zincirler, Kancalar, — Perçinli ve kaynaklı çelik konstrüksiyon işleri, — Çeşitli Ziraat Aletleri (Mibzerler, Merdaneler), — Muhtelif Pulverizatörler, — Vagonetler, Vinçler, Betonleryer, — Yangın söndürme Aletleri, — Döküm işleri,
- Tesviye İşleri, — Marangoz İşleri, — Torna İşleri, — Lâstik İşleri, — Freze İşleri, — v.s.

